

ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนพื้นเมืองในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส Fruit Morphological Characters of Durian in Ra-Ngae District Narathiwat Province

ทัศนีย์ รัตไว¹, เจษฎา แก้วฉาย²

Thasaneer Ratwai¹, Jesada Keawchai²

(Received: June 27, 2019; Revised: August 19, 2019; Accepted: August 23, 2019)

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนพื้นเมืองในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนพื้นเมือง ได้แกขนาด รูปทรงของผล ลักษณะหนาม และลักษณะสีของเนื้อ ลักษณะเมล็ด และด้านรสชาติของเนื้อทุเรียน โดยเก็บตัวอย่างผลทุเรียนจากแปลงเกษตรกรในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส จำนวน 60 ตัวอย่าง นำมาทำการเก็บข้อมูลลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผล ทั้งภายนอก เช่น น้ำหนักผล ความยาวผล รูปทรงของผล ลักษณะหนาม ภายในผล เช่นลักษณะเนื้อ ลักษณะเมล็ดและเก็บข้อมูลด้านรสชาติของเนื้อ วิเคราะห์ข้อมูลค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด สูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่าผลทุเรียนที่พบในพื้นที่อำเภอระแงะส่วนใหญ่มีน้ำหนักผลประมาณ 1.25 กิโลกรัม ความยาวรอบผล 51.62 เซนติเมตร ความกว้างรอบผล 45.64 เซนติเมตร รูปทรงผลเป็นทรงกลม ก้านผลยาว 5.01 เซนติเมตร มีหนามเว้ายาว 4.8 มิลลิเมตร หนาแน่น 26.78 ต่อตารางนิ้ว มีจำนวนพูสมบูรณ์ 4.27 พู เมล็ดมีสีน้ำตาลอ่อน รูปทรงขอบขนาน มีจำนวน 8.64 ต่อผล เนื้อผลเป็นสีเหลืองอ่อน มีความอ่อนนุ่ม (2.45) ความฉ่ำ (2.91) เส้นใยในเนื้อผลปานกลาง (3.16) มีความมันเป็นครีมมาก (3.41) ความหวานปานกลาง (3.07) ความขมในเนื้อผลน้อย (2.52) กลิ่นค่อนข้างแรง (3.41) รสชาติอร่อยปานกลาง (3.02) ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีลักษณะที่ดีหรือมีคุณสมบัติบางประการที่เหมาะสมในการปรับปรุงพันธุ์ทุเรียนได้

คำสำคัญ: ทุเรียน ทุเรียนพื้นเมือง ลักษณะทางสัณฐานวิทยา

Abstract

This research aimed to study fruit morphological characters of local durian in Ra-Ngae District, Narathiwat Province. The morphological characters were as follows: size, shape, spine, texture color, seed, and taste. The 60 samples were collected from the farmer's farm in Ra-Ngae District, Narathiwat Province. The percentage, mean, maximum, minimum, and standard deviation were calculated. The results found that the average fruit weight, average fruit long, and average fruit wide were 1.25 kilograms, 51.62, and 45.64 centimeters, respectively. The fruit was found in round shape and the average fruit stalk was 5.01 centimeters long. The spine was curve shape with 4.8 centimeters long and 26.78 spines per square inch. The complete texture section was 4.27 per fruit. The color of fruit seed was light brown and 8.64 seeds per fruit. The color texture was light yellow with scale of the soft and luscious were 2.45 and 2.91, respectively.

¹ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนราธิวาส มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

¹ Narathiwat Collage of Agriculture and Technology, Princess of Naradhiwas University

² คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

² Faculty of Agriculture, Princess of Naradhiwas University

The scale of fiber texture, creamy, sweet, bitter, smell, and the taste were 3.16, 3.41, 3.07, 2.52, 3.41, and 3.02, respectively. The good characters of local durian from this research may be selected for breeding in the future.

Keywords: Durian, Local Durian, Morphological

บทนำ

ทุเรียน มีชื่อวิทยาศาสตร์ คือ *Durio Zibethinus* Murr. อยู่ในวงศ์ Bombaceae มีประมาณ 25 -31 สกุล พบประมาณ 200 ชนิด มีถิ่นกำเนิดในเขตร้อนทวีปอเมริกา แพร่กระจายในเขตร้อน โดยเฉพาะในทวีปอเมริกาและเอเชีย เช่น ประเทศไทย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย พม่า อินเดียและศรีลังกา (Ramingwong, 2001) ปัจจุบันการปลูกทุเรียนในประเทศไทยกำลังเป็นที่นิยมของเกษตรกร เนื่องจากทุเรียนมีราคาสูงขึ้นโดยเฉพาะทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้บริโภค และเป็นสินค้าที่ส่งออกสำคัญของไทย ทำให้เกษตรกรมีการขยายพื้นที่ปลูกทุเรียนพันธุ์ดีเพิ่มขึ้น และเกษตรกรบางส่วนก็ได้ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากการปลูกทุเรียนพื้นเมืองมาเป็นการปลูกทดแทนด้วยทุเรียนพันธุ์ดี ซึ่งส่งผลให้ทุเรียนพันธุ์พื้นเมืองเดิมๆ ที่มีลักษณะเด่นบางประการเช่นการทนทานต่อสภาวะน้ำท่วมขัง ทนต่อสภาวะความแห้งแล้ง ทนต่อโรคพืช และบางสายพันธุ์มีเมล็ดจำนวนมาก เมล็ดมีขนาดใหญ่ มีคุณสมบัติที่เหมาะสมใช้ทำต้นตอสำหรับเสียบยอดพันธุ์ดี และบางพันธุ์มีรสชาติที่ดี มีขนาดผลพอเหมาะกับการบริโภค การลดปริมาณลงของทุเรียนพื้นเมือง เป็นผลมาจาก ทุเรียนพื้นเมืองส่วนใหญ่มีอายุค่อนข้างมาก เจริญเติบโตตามธรรมชาติ ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ ทำให้เกิดการยืนต้นตายจากสภาพภัยแล้ง และจากการเกาะกินของพืชพวก Parasite ต่างๆ เช่น กาฝาก และเกษตรกรบางรายก็ได้ตัดต้นทุเรียนจำหน่ายให้กับพ่อค้า ทำให้ทุเรียนพื้นเมืองลดลงเป็นอย่างมากโดยไม่มีการปลูกทดแทน พื้นที่ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่พบความหลากหลายทางพันธุกรรมของทุเรียนพื้นเมืองมาก โดยเฉพาะภาคใต้ตอนล่างที่มีพื้นที่ติดกับประเทศมาเลเซีย ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกทุเรียนทั้งสิ้น 31,962 ไร่ ให้ผลผลิตโดยเฉลี่ย 220 ตัน พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่จะอยู่ในแถบอำเภอที่ติดกับแนวสันเขาเป็นส่วนใหญ่

อำเภอระแงะ เป็นจำนวนหนึ่งในจำนวน 13 อำเภอของจังหวัดนราธิวาส ตั้งอยู่บริเวณกึ่งกลางของพื้นที่จังหวัดเอื้องไปทางทิศตะวันตกเป็นอำเภอที่มีพื้นที่จรดเทือกเขาสนกาลาศรีซึ่งเป็นเส้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย มีเนื้อที่ประมาณ 271,613 ไร่ มีพื้นที่ปลูกทุเรียน 5103 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 249 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตรวม 764.75 ตัน (Narathiwat Provincial Agricultural Extension Office, 2557) ลักษณะพื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่เป็นพื้นที่ป่าและภูเขาส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ราบมีสภาพอากาศร้อนชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27 องศาเซลเซียส ความชื้นในอากาศประมาณ 75-85 เปอร์เซ็นต์ ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,500 มิลลิเมตรต่อปี ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของทุเรียนเกษตรกรในพื้นที่อำเภอระแงะได้มีการปลูกทุเรียนมาเป็นเวลานานแล้ว โดยเกษตรกรได้เก็บผลทุเรียนหลากหลายสายพันธุ์มาจากป่าตามแนวเขาสนกาลาศรี และนำเมล็ดมาปลูกตามสวนและบริเวณใกล้บ้านปัจจุบันทุเรียนพื้นเมืองส่วนใหญ่ที่พบจะเป็นทุเรียนที่บรรพบุรุษได้ปลูกไว้ มีอายุค่อนข้างมาก และมีสภาพเสื่อมโทรมการปลูกทุเรียนด้วยเมล็ดทำให้เกิดความแปรปรวนของลักษณะทางสัณฐานวิทยา ซึ่งเป็นผลมาจากความหลากหลายทางพันธุกรรมของทุเรียนที่ผสมข้ามกัน (Nuanstri et al., 2017) พื้นที่สวนทุเรียนส่วนใหญ่จะมีการปลูกพืชหลากหลายชนิดผสมผสานกันไปและมีต้นทุเรียนพื้นเมืองปะปนอยู่หลายชนิด หลายพันธุ์ที่มีลักษณะที่ดีที่สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงพันธุ์ หรืออาจพัฒนาเป็นพันธุ์การค้าต่อไปได้ ในปัจจุบันเกษตรกรหันไปปลูกทุเรียนพันธุ์ดี เช่นพันธุ์หมอนทอง ชะนี พวงมณี มูซังคิง ซึ่งเป็นที่นิยมของตลาดและมีราคาแพงทดแทนทุเรียนพื้นเมือง อาจส่งผลให้ทุเรียนพื้นเมืองสูญพันธุ์ได้ในอนาคตดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางคัดเลือกสายพันธุ์ที่มีลักษณะที่ดี หรือมีคุณสมบัติบางประการที่เหมาะสมเช่นการใช้เป็นต้นตอ ลักษณะความทนทานต่อโรค

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาภายในและภายนอกของผลทุเรียนและด้านรสชาติของเนื้อทุเรียนพื้นเมือง

ระเบียบวิธีวิจัย

ศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนพื้นเมืองในเขตพื้นที่อำเภอระแงะจังหวัดนราธิวาสโดยการสุ่มเก็บตัวอย่างผลทุเรียนโดยคัดเลือกผลจากต้นทุเรียนจากสวนของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอระแงะจำนวน 60 ตัวอย่าง (สายพันธุ์) โดยคัดเลือกแปลงที่มีลักษณะการจัดการสวนใกล้เคียงกัน อายุต้นทุเรียนประมาณ 50 - 100 ปี บันทึกรายละเอียด บันทึกภาพของลักษณะสำคัญของส่วนต่างๆ ของทุเรียนที่ทำการเก็บตัวอย่าง ลักษณะทางสัณฐานวิทยาที่บันทึกคือขนาด รูปทรงของผลน้ำหนักผล เส้นรอบวงความกว้างความยาวของผล ลักษณะหนาม ความหนาของเปลือกลักษณะของเมล็ด สีของเปลือกผลสีของเนื้อผล และสีของเมล็ด วัดค่าของสีโดยใช้ RHS Color Chart (Fifth Edition) ของ Royal Horticulture Society ลักษณะเนื้อผล และข้อมูลด้านรสชาติจะใช้แบบประเมินความพึงพอใจโดยใช้ผู้ชิมจำนวน 3 คน เป็นผู้ให้คะแนนโดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ 1 2 3 4 และ 5 โดยใช้เกณฑ์น้อยที่สุดน้อยปานกลางมากและมากที่สุดตามลำดับและแปลผลตามค่าคะแนนเฉลี่ย

ใช้ค่าพิสัยเป็นเกณฑ์วัดโดยใช้ความกว้างของช่วงข้อมูลของแต่ละระดับมีค่าเท่ากับ 0.80 กล่าวคือ

- 1.00-1.80 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด
- 1.81-2.60 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- 2.61-3.40 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 3.41-4.20 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- 4.21-5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนพื้นเมือง

การศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนพื้นเมืองในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส พบว่า น้ำหนักผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.25 กิโลกรัม น้ำหนักเปลือกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.77 กิโลกรัม ความยาวรอบผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 51.62 เซนติเมตร ความกว้างรอบผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.64 เซนติเมตร ความยาวก้านผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.01 เซนติเมตร ความหนาแน่นของหนามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.78 ต่อตารางเซนติเมตร ความหนาของเปลือกผลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 เซนติเมตร มีจำนวนพูสมบูรณ์เฉลี่ย 4.27 พู พูไม่สมบูรณ์เฉลี่ย 0.84 พู จำนวนเมล็ดเฉลี่ย 8.64 เมล็ดต่อผล ดังแสดงในตารางที่ 1

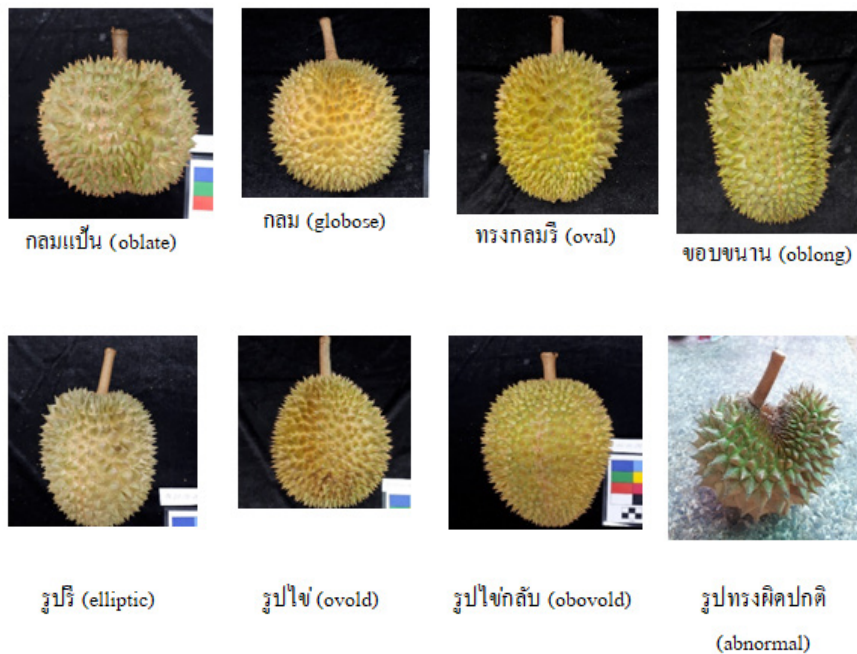
ตารางที่ 1 ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนในพื้นที่อำเภอระแงะ

ลักษณะ	ช่วงคะแนน		MEAN	S.D.
	MIN	MAX		
น้ำหนักผล	0.37	2.82	1.25	0.42
น้ำหนักเปลือก	0.3	1.62	0.77	0.26
ความยาวรอบผล	35	75.5	51.62	6.25
ความกว้างรอบผล	32.1	60.5	45.64	5.17
ความยาวก้านผล	1.5	8	5.01	1.2
ความหนาแน่นของหนาม	13.33	70.67	26.78	10.01

ตารางที่ 1 (ต่อ) ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนในพื้นที่อำเภอระแงะ

ลักษณะ	ช่วงคะแนน		MEAN	S.D.
	MIN	MAX		
ความหนาของเปลือกผล	0.5	12.67	4.41	4.12
ความยาวของหนาม	0.54	15.33	4.8	4.5
จำนวนพูสมบุรณ์	1	6	4.27	0.94
จำนวนพูไม่สมบุรณ์	0	4	0.84	0.9
จำนวนเมล็ด	2	24	8.64	5.34

1.1 การศึกษารูปร่างของทุเรียนพื้นเมืองที่เก็บตัวอย่างทั้งหมด 60 ตัวอย่าง พบว่า สามารถจำแนกโดยอาศัยรูปร่างของผลออกได้เป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีผลกลมแป้น กลุ่มที่มีผลทรงกลม กลุ่มที่มีผลกลมรี กลุ่มที่มีผลรูปรี กลุ่มที่มีผลรูปขอบขนาน กลุ่มที่มีผลรูปไข่และกลุ่มที่มีผลรูปไข่กลับ และผลรูปทรงผิดปกติ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะทรงผลทุเรียน แบบต่างๆ

จากการแบ่งกลุ่มตัวอย่างทุเรียนตามลักษณะรูปร่างผลพบว่ากลุ่มผลที่มีมากที่สุดคือผลทรงกลม มีร้อยละ 31 รองลงมาคือกลุ่มผลรูปขอบขนานและกลุ่มที่มีผลทรงรี มีร้อยละ 19 กลุ่มที่มีผลรูปไข่มีร้อยละ 10.3 กลุ่มที่มีผลผิดปกติ มีร้อยละ 8.6 กลุ่มที่มีผลรูปรีมีร้อยละ 5.2 และกลุ่มผลที่พบน้อยที่สุดคือกลุ่มที่มีผลกลมแป้นและกลุ่มที่มีผลรูปไข่กลับมีร้อยละ 3.4 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะรูปทรงผลทุเรียน

ลักษณะรูปทรงผล	จำนวน	ร้อยละ
กลมแป้น	2	3.4
ทรงกลม	18	31
ทรงรี	11	19
ขอบขนาน	11	19
รูปรี	3	5.2
รูปไข่	6	10.3
รูปไข่กลับ	2	3.4
อื่นๆ	5	8.6

1.2 ลักษณะหนาม

จากการศึกษาลักษณะรูปทรงของหนามจากตัวอย่างของทุเรียนทั้งหมด พบว่า สามารถจำแนกทุเรียนตามลักษณะหนาม ได้เป็น 8 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีหนามโค้งงอ กลุ่มที่มีหนามนูน กลุ่มที่มีหนามนูนแหลม กลุ่มที่มีหนามเว้า กลุ่มที่มีหนามเว้าปลายแหลม กลุ่มที่มีหนามแหลมตรง (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 แสดงลักษณะของหนามทุเรียนแบบต่างๆ

จากการแบ่งกลุ่มทุเรียนตามลักษณะหนามพบว่า มีประชากรอยู่ในกลุ่มที่มีหนามเว้ามากที่สุด คือ ร้อยละ 34.5 รองลงมาคือกลุ่มที่มีหนามทรงกรวย พบร้อยละ 15.5 กลุ่มที่มีหนามนูน และกลุ่มที่มีหนามนูนแหลม พบร้อยละ 12.1 และกลุ่มที่พบน้อยที่สุดคือกลุ่มที่มีปลายหนามโค้งงอ กลุ่มที่มีหนามแหลมเว้า และกลุ่มที่มีหนามทรงปิรามิด พบร้อยละ 8.6 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะหนามของทุเรียนที่พบในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

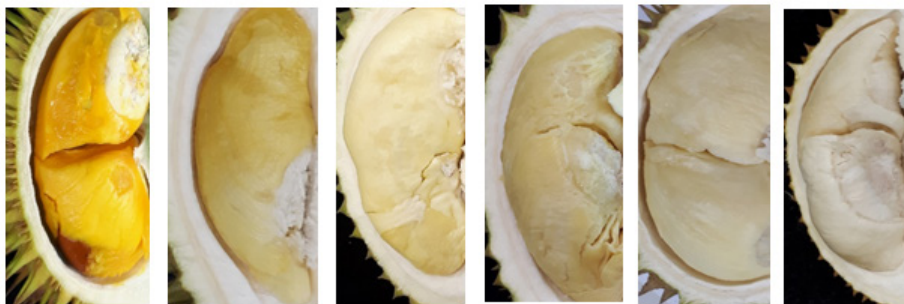
ลักษณะหนาม	จำนวน	ร้อยละ
ปลายโค้งงอ	5	8.3
นูน	7	12.1
นูน-แหลม	7	12.1
เว้า	20	34.5

ตารางที่ 3 (ต่อ) แสดงลักษณะหนามของทุเรียนที่พบในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

ลักษณะหนาม	จำนวน	ร้อยละ
เงา-แหลม	5	8.6
ทรงกรวย	9	15.5
ปรีมิด	5	8.6
อื่นๆ	-	-

1.3 สีเนื้อ

จากการศึกษาสีของเนื้อทุเรียนทั้งหมดที่เก็บตัวอย่างมา พบว่าสามารถจำแนกสีทุเรียนตามสีของเนื้อได้เป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่มีเนื้อสีเหลืองจางๆ กลุ่มที่มีเนื้อสีเหลืองเข้ม กลุ่มที่มีเนื้อสีเหลืองนวล กลุ่มที่มีเนื้อสีเหลืองอ่อน กลุ่มที่มีเนื้อสีเหลืองซีด และกลุ่มที่มีเนื้อสีขาว

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะสีของเนื้อทุเรียน

จากการแบ่งกลุ่มทุเรียนตามสีของเนื้อผลพบว่ากลุ่มที่มีเนื้อสีเหลือง รหัสสี Y1D มีมากที่สุดคือร้อยละ 40 รองลงมาคือกลุ่มที่มีรหัสสี Y3D พบร้อยละ 13.3 กลุ่มที่มีรหัสสี Y3C พบร้อยละ 8.3 กลุ่มที่มีเนื้อสีขาว พบร้อยละ 6.7 กลุ่มที่มีรหัสสี Y2B และ รหัสสี Y2C พบร้อยละ 5.0 กลุ่มที่มีรหัสสี Y1B รหัสสี Y1C และรหัสสี Y3A พบร้อยละ 3.3 และกลุ่มที่พบน้อยที่สุดคือรหัสสี Y1A รหัสสี Y2A รหัสสี Y2D รหัสสี Y3B พบร้อยละ 1.7 ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงลักษณะสีของเนื้อของทุเรียนที่พบในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

สีของเนื้อผล	จำนวน	ร้อยละ
ขาวครีม	3	5
ขาว	3	5
สี	1	1.7
Y1A	1	1.7
Y1B	2	3.3
Y1C	2	3.3
Y1D	24	40
Y2A	1	1.7

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงลักษณะสีของเนื้อของทุเรียนที่พบในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส

สีของเนื้อผล	จำนวน	ร้อยละ
Y2B	3	5.0
Y2C	3	5.0
Y2D	1	1.7
Y3A	2	3.3
Y3B	1	1.7
Y3C	5	8.3
Y3D	8	13.3

2. รสชาติ

ลักษณะทางรสชาติของทุเรียนพื้นเมืองในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ด้านลักษณะรสสัมผัสเนื้อผลค่อนข้างนุ่ม มีค่าเฉลี่ย 2.45 ความฉ่ำของเนื้อผลปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.91 เส้นใยเนื้อผลปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.16 มีความมัน เป็นครีมปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.41 ความหวานปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.07 ความขมปานกลางมีค่าเฉลี่ย 2.52 มีกลิ่นปานกลางมีค่าเฉลี่ย 3.41 และมีค่าเฉลี่ยความอโรยปานกลางอยู่ที่ระดับ 3.02 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงลักษณะรสชาติของทุเรียนพื้นเมืองในพื้นที่อำเภอระแงะ

ลักษณะ	ช่วงคะแนน		MEAN	S.D.	ระดับ
	MIN	MAX			
ลักษณะสัมผัสเนื้อผล	1	5	2.45	0.92	ค่อนข้างนุ่ม
ความฉ่ำในเนื้อผล	1	4	2.91	0.86	ปานกลาง
เส้นใยเนื้อผล	1	5	3.16	0.9	ปานกลาง
ความมัน/เป็นครีม	1	5	3.41	1.02	มาก
ความหวาน	1	5	3.07	0.93	ปานกลาง
ความขม	1	5	2.52	1.25	น้อย
กลิ่น	1	5	3.41	0.95	แรง
ความอโรย	1	5	3.02	0.94	ปานกลาง

อภิปรายผล

จากการศึกษาลักษณะทางลักษณะฐานวิทยาของผลทุเรียนในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส พบว่ามีความหลากหลายของรูปร่างผล หนาม และสีของเนื้อ สอดคล้องกับรายงานวิจัยของ Nualsri et al. (2017) ซึ่งได้ศึกษาความหลากหลายทางพันธุกรรมและคัดเลือกทุเรียนพื้นบ้านในเขตภาคใต้ของประเทศไทยแต่ในพื้นที่อำเภอระแงะพบผลที่มีลักษณะผลทรงกลมมากที่สุด (ร้อยละ 33) รองลงมาคือผลทรงรีและขอบขนานร้อยละ 19 ซึ่งลักษณะผลจะใกล้เคียงกับพื้นที่บ้านทรายขาว จังหวัดปัตตานีที่พบผลทรงกลมและทรงรี ถึงร้อยละ 80 (Radchanui, Ch. 2017) แต่ในพื้นที่อำเภอระแงะได้พบทรงผลในลักษณะอื่นๆ เพิ่มเติมอีก 1 ลักษณะคือผลรูปทรงโค้ง ซึ่งเป็นลักษณะที่รังไข่มีการเจริญเพียง 1 พูเท่านั้น เมื่อผ่าผลทุเรียนจะมีลักษณะเปลือกแบ่งเป็น 2 ซีก เหมือนเปลือกหอย และมีรสชาติอโรย เป็นที่นิยมของคนทั่วไป ชาวบ้านจึงเรียกต้นทุเรียนที่

ให้ผลในลักษณะนี้ว่าทุเรียนพันธุ์หอย นอกจากนี่ยังพบทุเรียน ซึ่งมีลักษณะพุ่มที่สมบูรณ์มีจำนวนมากถึง 6 พุ่ม ซึ่งต่างจากจากผลทุเรียนพันธุ์อื่นๆ ที่พบโดยทั่วไป ซึ่งมีเพียง 5 พุ่ม เช่น พันธุ์หลงลับแล (Chaikla, 2013) ส่วนใหญ่มีน้ำหนักผลเฉลี่ย 1.25 กิโลกรัม มีรูปร่างทรงกลม (ร้อยละ 31) มีลักษณะหนามยาว (ร้อยละ 34.5) มีเนื้อสีเหลืองอ่อน รหัส Y1D (ร้อยละ 40) มีหนามค่อนข้างหนาแน่น (26.78 ต่อตารางนิ้ว) และมีเปลือกค่อนข้างหนา (4.41 เซนติเมตร) มีจำนวนเมล็ดต่อผลค่อนข้างมาก (เฉลี่ย 8.64 เมล็ด) โดยพบผลที่มีเมล็ดที่สมบูรณ์มากถึง 24 เมล็ดต่อผล ซึ่งน่าจะเหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการทำต้นตอเพื่อเลือกพันธุ์ดี พันธุ์ดี ด้านลักษณะรสชาติของเนื้อ จะมีรสชาติความอร่อยที่หลากหลายมากตั้งแต่ระดับน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด แต่ส่วนใหญ่มีเนื้อค่อนข้างนุ่ม มีความฉ่ำในเนื้อผลและเส้นใยในเนื้อผลปานกลาง ด้านความหวานความขม ความอร่อยของเนื้อผลเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านกลิ่นมีตั้งแต่ระดับกลิ่นที่น้อยมากจนแทบไม่มีกลิ่นทุเรียน ไปจนถึงมีกลิ่นแรงมาก โดยเฉลี่ยมีกลิ่นอยู่ในระดับปานกลางแต่พบตัวอย่างทุเรียนซึ่งมีกลิ่นที่แตกต่างจากกลิ่นทุเรียนทั่วไป คือมีกลิ่นหอมคล้ายดอกกระดังงา และมีกลิ่นคล้ายน้ำมันในบางตัวอย่าง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผลทุเรียนพื้นเมืองในพื้นที่อำเภอระแงะเป็นข้อมูลพื้นฐาน ที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาด้านความหลากหลายทางพันธุกรรม การปรับปรุงพันธุ์ และการคัดเลือกพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์พันธุกรรมของทุเรียนพื้นเมืองต่อไป

สรุป

ทุเรียนพื้นเมืองในพื้นที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ส่วนใหญ่มีผลทรงกลม มีน้ำหนัก 1.25 กิโลกรัม มีหนามยาวประมาณ 4.8 มิลลิเมตร มีเนื้อสีเหลืองอ่อน มีเส้นใย ความฉ่ำ ความหวาน รสชาติอร่อยปานกลาง เนื้อค่อนข้างนุ่ม มีความขมน้อย ความมันเป็นครีมมาก มีกลิ่นแรง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพบว่าในพื้นที่มีทุเรียนหลากหลายสายพันธุ์ซึ่งมีลักษณะเด่นเฉพาะ แต่ทุเรียนส่วนใหญ่ในพื้นที่มีอายุมากและสภาพต้นค่อนข้างทรุดโทรมและบางส่วนก็ตายไปทำให้ลักษณะที่ดีบางประการอาจสูญหายไป จึงน่าจะมีการรวบรวมพันธุ์ที่มีลักษณะดี มาปลูกเพื่อการอนุรักษ์พันธุ์ต่อไป

รายการอ้างอิง (References)

- Chaikla, P. (2013) Morphology and pollent morphology of durian (*Duriozibethinus* Murr) cv. long lab-lae. *Journal of Agriculture, Chiang Mai University*, 29(3), 187-194.
- Narathiwat Provincial Agricultural Extension Office. (2014) . *Basic information of Agriculture in Narathiwat Province*. Retrived from <http://www.narathiwat.doac.th>datakaset>. (in Thai)
- Nualsri, Ch., Nakkanong, K., Chantanaorrapint, A., Rakkhan, R., & Chanaweewarawan, S. (2017). *Genetic Diversity Analysis and Selection of Indigenous Durian in Southern Thailand*. Completed Report. Faculty of Natural Resources, Prince of Songkla University. (in Thai)
- Radchanui, Ch. (2017). *Pattern and Potential of Durian (Duriozibethinus) Production in Tumbon Saikhao Amphur Kokpho Pattani Province*. Doctor of Philosophy Thesis, Prince of Songkla University. (in Thai)
- Ramingwong, K. (2001). *Systematic of Economic Fruit Plants*. Department of horticulture, Faculty of Agriculture, Chiang Mai University.